

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ДІ НУ «ОМА»

В. І. Чимшир

(підпис)

(П.І.Б)

2021 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«Безпека та охорона на морі»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

Галузь знань: 27 Транспорт

Спеціальність: 271 Річковий та морський транспорт

Спеціалізація: 271.01 Навігація і управління морськими суднами

Дунайський інститут

Кафедра суднових енергетичних установок і систем

Робоча програма навчальної дисципліни «Безпека та охорона на морі» розроблена відповідно до освітньої програми «Навігація і управління морськими суднами».

Розробник: Мазур Тетяна Миколаївна, старший викладач кафедри суднових енергетичних установок і систем.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри суднових енергетичних установок і систем

Протокол від «17» вересня 2021 р. № 2

Завідувач кафедри

І. З. Маслов

Секретар кафедри

А.І. Найдъонов

Робочу програму погоджено з гарантом освітньої програми за спеціалізацією 271.01 «Навігація і управління морськими суднами»

Даниленко О.Б.

1. Загальний опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни

- Забезпечити знання та уміння з безпеки та охорони на морі, а також дій у випадках аварій під час практичної роботи на суднах морського та річкового флоту ;
- забезпечити отримання необхідних навичок з питань безпеки життєдіяльності, попередження пожеж та дій у випадку пожежі, дій у випадку аварії, засобах особистого виживання та спілкування
- забезпечити знання, які необхідні для рішення питань, пов'язаних зі складними проблемами інноваційного характеру й прийманням продуктивних рішень у сфері охоронних заходів з урахуванням особливостей водного транспорту;
- забезпечити ефективність виконання своїх службових обов'язків при забезпеченні безпеки і охорони судна, вантажу, людей на борту і навколишнього середовища;
- ознайомити слухачів з Основами медичних знань, навичками прийомів медичної само і взаємодопомоги, вживання негайних заходів при нещасних випадках або в іншій ситуації, що вимагає невідкладної медичної допомоги.

Мова навчання – українська.

Статус дисципліни – обов'язкова.

Навчальна дисципліна забезпечує реалізацію вимог наступних розділів Кодексу з підготовки і дипломування моряків та несення вахти 1978 року, з поправками:

- розділу А-II/1 «Обов'язкові мінімальні вимоги для дипломування вахтових помічників капітанів валовою місткістю 500 або більше» (функція «Судноводіння на рівні експлуатації», функція «Управління операціями судна та піклування про людей на судні на рівні експлуатації»)
- розділу А-VI/1 «Обов'язкові мінімальні вимоги стосовно ознайомлення, початкової підготовки та інструктажу з питань безпеки для всіх моряків» (таблиця А-VI/1-4 «Специфікація мінімального стандарту компетентності з питань техніки особистого виживання»).
- розділу А-VI/4 «Надання першої медичної допомоги», модельний курс ІМО 1.13.
- розділу А-VI/6 (п.п. 6-8) «Виконання обов'язків членів екіпажу з охорони судна», модельний курс ІМО 3.26
- розділу А-VI/6 (п.п.1-4) «Підготовка та інструктаж з питань охорони для усіх моряків», модельний курс ІМО 3.27.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття перелічених нижче компетентностей та досягнення програмних результатів навчання.

Інтегральна компетентність

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у сфері судноводіння, обробки та розміщення вантажів; управління операціями судна та піклуванні про людей на судні, що передбачає застосування теорій і методів наук про устрій судна, навігацію, технологію перевезення вантажів, комерційну експлуатацію засобів транспорту, управління ресурсами.

Загальнофахові компетентності

ЗФК.1 Здатність забезпечити протипожежну безпеку та уміння боротися з пожежами на суднах.

ЗФК2. Здатність забезпечити безпеку та охорону судна, екіпажу і пасажирів та умови використання й експлуатації рятувальних засобів.

ЗФК3 Здатність розробляти плани дій під час аварійних ситуацій та схем з боротьби за живучість судна, а також здійснювати дії у випадку аварійних ситуацій згідно з цим планом.

ЗФК.4 Здатність надати першу медичну допомогу та здатність застосовувати засоби першої медичної допомоги на суднах, організувати та керувати наданням медичної допомоги на судні.

ЗФК5. Здатність здійснювати нагляд та контроль за виконанням вимог національного та міжнародного законодавства в сфері мореплавства та заходів щодо забезпечення охорони людського життя на морі, охорони і захисту морського середовища.

ЗФК6.Здатність забезпечувати організацію, нагляд та контроль щодо дотримання правил техніки безпеки, безпеки персоналу та судна.

ЗФК7.Здатність до проведення навчальних занять та тренінгів на борту судна

Спеціальні (фахові) компетентності

СК12 Знання та вміння здійснювати контроль за посадкою, остійністю та напруженнями корпусу, забезпечувати підтримку судна в морехідному стані.

СК13 Здатність оцінювати виявлені дефекти та пошкодження вантажних приміщень, люкових закриттів і баластних танків та вживати відповідні заходи.

СК15 Здатність розв'язувати складні непередбачувані завдання і проблеми у сфері судноводіння

Програмні результати навчання:

ПРН9 Розуміння основних принципів устрою судна, теорії та чинників, які впливають на посадку й остійність, а також заходів, необхідних для забезпечення посадки та остійності судна; впливу пошкодження та/або затоплення будь-якого з відсіків на посадку та остійність судна та заходів стосовно боротьби із затопленням, яких необхідно вжити.

ПРН16 Знання міжнародних вимог до суднових рятувальних засобів.

ПРН17 Навички користування рятувальними засобами та обладнанням і підтримки обладнання, пристроїв та систем у експлуатаційному стані, що забезпечить безпеку судна та людей.

ПРН18 Навички проведення тренувальних занять із залишення судна та уміння поводитися з рятувальними шлюпками, рятувальними плотами та черговими шлюпками, пристроями та засобами для їхнього спуску на воду, а також обладнанням для них.

ПРН19 Знання видів пожеж, принципу дії систем пожежогасіння, уміння гасити пожежі із застосуванням належного обладнання, включаючи пожеж паливних систем; уміння організувати навчання з боротьби з пожежею.

ПРН20 Знання методів та засобів запобігання пожежі, виявлення та гасіння пожежі, боротьби за живучість судна та способів особистого виживання.

ПРН21 Знання прийомів першої медичної допомоги та вміння застосувати медичні керівництва та медичні консультації, отримані по радіо, зокрема вміння вжити ефективних заходів на основі таких знань у випадку нещасних випадків або захворювань.

ПРН22 Знання методів, заходів та обладнання з боротьби із забрудненнями морського середовища з суден, а також заходів застереження, яких необхідно вживати для запобігання забрудненню морського середовища та виконання обов'язків згідно з відповідними вимогами Міжнародної конвенції із запобігання забрудненню з суден, з поправками.

Кількість кредитів ЄКТС - 4

Форма підсумкового контролю: залік

2. Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Успішне завершення програми навчальної дисципліни «Безпека та охорона на морі» передбачає здобуття курсантом наступних результатів навчання за навчальною дисципліною:

- основні національні та міжнародні нормативні документи щодо забезпечення безпеки та охорони на морі в процесі виробничої діяльності людини на морському транспорті;
- основні державні нормативні документи та міжнародні Договори, Конвенції, Кодекси та Резолюції ІМО щодо забезпечення охорони людського життя на морі;
- свідоме й відповідальне ставлення до питань особистої безпеки і безпеки тих, хто їх оточує;
- основні поняття про безпеку на морі, види аварій, основи пожежної безпеки, та взаємодії з іншими членами екіпажу;
- правильно оцінювати ситуації, небезпечні для життя і здоров'я; використовувати засоби індивідуального і колективного захисту;
- основні поняття невідкладних дій екіпажу у разі виникнення загроз терористичного характеру;
- засоби захисту екіпажу та пасажирів від терористичних актів, знання обов'язків у разі виникнення надзвичайної ситуації;
- необхідні в практичній діяльності, з урахуванням вимог ІМО до стандартів компетенції фахівців морського флоту, їх знань, умінь і навичок з безпеки та охорони на суднах
- уміння надавати першу медичну допомогу постраждалим;
- основні задачі першої медичної допомоги при травмах і нещасних випадках;
- розуміння, уміння та навички невідкладних заходів, що робляться в надзвичайних обставинах;

3. Програма, структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Заочна форма навчання 2курс (на базі МС)				
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні (семинарські)	Лабораторні роботи	
Розділ 1. Основи безпеки та охорони на морі					
Тема 1.1 Теоретичні основи безпеки і охорони на морі. Стан аварійності на морському транспорті.	0,5	0,5	-	-	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13,1.19, 1.20,1.21
Тема 1.2 Нормативні документи з безпеки та охорони на морі. Система управління безпекою	1	0,5	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13,1.19, 1.20,1.21
Разом за розділом 1	1,5	1		0,5	X
Розділ 2. Основи суднової організації та рятування на морі. Засоби особистого виживання на морі у разі екстремальних подій					
Тема 2.1 Основи суднової організації. Підготовка екіпажу. Вимоги ІМО щодо засобів особистого виживання	1	0,5	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13,1.19, 1.21, 1.23
Тема 2.2 Вживання при залишенні судна. Основи організації рятування на морі.	0,5	0,5	-	-	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19, 1.21, 1.23,
Разом за розділом 2	1,5	1		0,5	X
Розділ 3. Боротьба екіпажу за живучість судна					
Тема 3.1 Живучість судна. Вимоги ІМО до конструктивного захисту і устаткуванню суден, щодо забезпечення непотоплюваності.	1	0,5	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.21
Тема 3.2 Основи боротьби екіпажу за непотоплюваність судна.	0,5	-	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.21
Тема 3.3 Протипожежна безпека на суднах. Боротьба с пожежами.	1,5	0,5	-	1	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.20 1.21, 2.03
Разом за розділом 3	3	1	-	2	X
Розділ 4. Вимоги ІМО до суднових рятувальних засобів, їх постачання та експлуатація					

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Заочна форма навчання 2курс (на базі МС)				
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
Тема 4.1 Суднові рятувальні засоби. Вимоги ІМО до рятувальних засобів.	1	0,5	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.23
Тема 4.2 Використання індивідуальних, колективних та допоміжних рятувальних засобів	1	0,5	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.19,1.23
Разом за розділом 4	2	1	-	1	X
Розділ 5. Організація охоронних заходів на судні, охорона судна та захист від піратів					
Тема 5.1 Сучасні види погроз безпеці мореплавання	0,5	0,5	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Тема 5.2 Керівництво охороною на судні. Методи та засоби попередження та боротьби з захопленням судна	1	-	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Тема 5.3 Організація охоронних заходів на судні.	0,5	0,5	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Тема 5.4 Суднова система охоронного оповіщення. План охорони судна. Перевірка суден в порту.	1	-	-	0,5	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 3.19, 3.26, 3.27
Разом за розділом 5	3	1		2	X
Розділ 6. Основи медичної допомоги на судні					
Тема 6.1 Перша невідкладна допомога. Надання першої допомоги при кровотечах та при пораненнях.	0,5	0,5	-	-	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13, 1.14, 1.15, 1.19
Тема 6.2 Перша медична допомога при різних нещасних випадках	1	-	-	-	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13, 1.14, 1.15, 1.19
Тема 6.3 Невідкладна допомога при травмах опорно - рухового апарата	0,5	0,5	-	-	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13, 1.14, 1.15, 1.19
Тема 6.4 Термічні ураження організму. Охолодження і перегрівання організму.	1	-	-	-	ИМО 7.02, 7.03, 7.04, 1.13, 1.14,

Назви розділів і тем	Навчальне навантаження (години)				Відповідність модельному курсу Міжнародної морської організації
	Заочна форма навчання 2курс (на базі МС)				
	Кількість аудиторних годин	Лекції	Практичні (семінарські)	Лабораторні роботи	
Опіки.					1.15, 1.19
Разом за розділом 6	1	1	-	-	X
Всього аудиторних годин	12	6	-	6	X
Самостійна робота (години)	108				
Загальний обсяг годин навчальної дисципліни	120				

4. Теми лабораторних занять

№ з/п	Назва теми	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять(за потребою)
1	Основні нормативні документи з безпеки та охорони на морі.	Лекційний матеріал, методичні вказівки до ЛР, мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411
2	Основи судової організації. Підготовка екіпажу, залишення судна.	Лекційний матеріал, методичні вказівки до ЛР, мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411.
3	Протипожежна безпека судна	Лекційний матеріал, методичні вказівки до ЛР, мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411.
4	Суднові рятувальні засоби.	Лекційний матеріал, методичні вказівки до ЛР, мультимедійні засоби
5	Основи боротьби екіпажу за непотоплюваність судна.	Лекційний матеріал, методичні вказівки до ЛР, мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411.
6	Сучасні види погроз безпеці мореплавання	Лекційний матеріал, методичні вказівки до ЛР, мультимедійні засоби, навчальні стенди к. 411.
7	Охоронні заходи на судні, вимоги та документація.	Лекційний матеріал, методичні вказівки, навчальні стенди, макети к. 202, медичний матеріал
8	Суднова система охоронного оповіщення.	Лекційний матеріал, методичні вказівки, навчальні стенди, макети к. 202, медичний матеріал

5. Завдання для самостійної роботи

Самостійна робота з дисципліни складається з опрацювання навчального матеріалу:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- самостійне опрацювання окремих розділів навчальної дисципліни;
- підготовка до захисту лабораторних робіт;
- підготовка до заліку;

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом не передбачено

7. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється оцінюванням якості засвоєння навчального матеріалу дисципліни за результатами опитування з питань лекційного матеріалу, виконання практичних робіт, що передбачені робочим навчальним планом згідно темам робочої навчальної програми (у відповідності до Положення про організацію освітнього процесу НУ«ОМА»).

Форма семестрового контролю: залік

Методи демонстрації результатів навчання за навчальною дисципліною

№ п/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять (за потребою)
1.	Основні національні та міжнародні нормативні документи щодо забезпечення безпеки та охорони на морі в процесі виробничої діяльності людини на морському транспорті	Усна відповідь на запитання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних рекомендацій, мультимедійних засобів з дисципліни
2.	Основні державні нормативні документи та міжнародні Договори, Конвенції, Кодекси та Резолюції ІМО щодо забезпечення охорони людського життя на морі	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних рекомендацій, мультимедійних засобів з дисципліни
3.	Свідоме й відповідальне ставлення до питань особистої безпеки і безпеки тих, хто їх оточує	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу;	Використання конспекту лекцій, методичних рекомендацій, мультимедійних засобів з дисципліни
4.	Основні поняття про безпеку на морі, види аварій, основи пожежної безпеки, та взаємодії з іншими членами екіпажу	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання лабораторної роботи	Використання конспекту лекцій, методичних рекомендацій, мультимедійних засобів з дисципліни.
5.	Правильно оцінювати ситуації, небезпечні для життя і здоров'я; використовувати засоби індивідуального і колективного захисту	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання лабораторної роботи	Використання конспекту лекцій методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
6.	Основи боротьби екіпажу за живучість судна	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання лабораторної роботи	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
7.	Протипожежна безпека на суднах. Принципи, методи та тактика	Усна відповідь на питання	Використання конспекту лекцій, методичних

№ п/п	Результати навчання за навчальною дисципліною	Методи демонстрації	Перелік інструментів, обладнання та програмного забезпечення, використання яких передбачає виконання практичних (семінарських) занять (за потребою)
	боротьби з судновими пожежами.	теоретичного матеріалу, виконання лабораторної роботи	вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
8.	Основні поняття невідкладних дій екіпажу у разі виникнення загроз терористичного характеру	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання лабораторної роботи	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
9.	Засоби захисту екіпажу та пасажирів від терористичних актів, знання обов'язків у разі виникнення надзвичайної ситуації	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання лабораторної роботи	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
10.	Необхідні в практичній діяльності, з урахуванням вимог ІМО до стандартів компетенції фахівців морського флоту, їх знань, умінь і навичок з безпеки та охорони на судах	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу, виконання лабораторної роботи	Використання конспекту лекцій, методичних вказівок, мультимедійних засобів з дисципліни.
11.	Уміння надавати першу медичну допомогу постраждалим	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання лабораторної роботи	Використання обладнання і медичних інструментів для надання першої медичної допомоги.
12.	Основні задачі першої медичної допомоги при травмах і нещасних випадках	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання лабораторної роботи	Використання обладнання і медичних інструментів для надання першої медичної допомоги.
13.	Розуміння, уміння та навички невідкладних заходів, що робляться в надзвичайних обставинах	Усна відповідь на питання теоретичного матеріалу; виконання лабораторної роботи	Використання обладнання і медичних інструментів для надання першої медичної допомоги.

8. Схема нарахування балів за навчальною дисципліною

Шкала оцінювання

За шкалою ECTS		За шкалою оцінювання ДІ НУ «ОМА»		
Оцінка	Пояснення	Екзамен		Залік
A	Відмінно	Відмінно	5	Зараховано
B	Дуже добре	Добре	4	
C	Добре			
D	Задовільно			
E	Достатньо	Задовільно	3	Не зараховано
FX	Незадовільно	Незадовільно	2	

Загальні критерії оцінювання знань здобувачів освіти

Наведені нижче по тексту критерії є загальними. Кожна кафедра має право адаптувати наведені критерії під конкретну навчальну дисципліну її зміст та результати навчання.

A (відмінно) – оцінка «відмінно»

Глибокі знання і розуміння навчального матеріалу, виконання завдань без/або з незначною кількістю недоліків в обсязі, передбаченим робочою програмою навчальної дисципліни. Здобувач освіти вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію. Використовує набуті знання і вміння для прийняття рішень у стандартних і нестандартних ситуаціях. Переконаливо аргументує відповіді, відстоює власну позицію щодо питань, які розглядаються. Здобувач освіти добре знайомий з основною, а також додатковою літературою.

B (дуже добре) – оцінка «добре»

Достатньо повні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з незначною кількістю недоліків та/або негрубих помилок. Здобувач освіти вміє застосовувати набуті знання та вміння для вирішення практичних завдань, у відповіді прослідковується порушення принципу систематичності і логічності викладу навчального матеріалу. Самостійно виправляє допущені помилки, виявляє ґрунтовне знання основної бібліографії, однак лише поверхово орієнтується у допоміжній літературі.

C (добре) – оцінка «добре»

Загальні знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з певною кількістю недоліків і несуттєвих помилок. Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію в цілому самостійно застосовувати її на практиці. Відповідь здобувача освіти правильна, але недостатньо повна, бездоказова. Здобувач освіти самостійно виправляє помилки, виявляє знайомство та розуміння основної бібліографії, однак зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

D (задовільно) – оцінка «задовільно»

Базові знання та розуміння навчального матеріалу, виконання завдань з суттєвими недоліками або помилками. Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, але допускає значну кількість неточностей і грубих помилок, які може усунути за допомогою викладача. У своїх міркуваннях опирається на повторення думок викладача або автора, не вміє навести власні приклади, не може відповісти на додаткові запитання. Здобувач освіти виявляє поверхове знайомство та розуміння лише основної бібліографії та зовсім не орієнтується у допоміжній літературі.

E (достатньо) – оцінка «задовільно»

Знання та розуміння навчального матеріалу на рівні мінімальних вимог. Здобувач освіти бачить навчальну дисципліну як нагромадження випадкових і не пов'язаних між собою тем. У своїх міркуваннях не здатен аналізувати окрему тему дисципліни у контексті інших тем і

виражати взаємозв'язок між ними, відповіді мають шаблонний характер і не відображають самостійного розуміння теми. Здобувач освіти поверхово орієнтується в основній бібліографії.

FX (незадовільно) – оцінка «незадовільно»

Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну його частину. Він спроможний висвітлити лише окремі питання, не вміючи їх аргументувати чи пояснити. Цілісність розуміння матеріалу з дисципліни відсутня. Його участь у навчальному процесі є пасивною, відповіді в більшості є невірними або дуже поверховими і обмежуються механічним засвоєнням програми навчальної дисципліни.

9. Рекомендована література

Основна

1. Міжнародна конвенція з охорони людського життя на морі 1974 року/ International Convention for the Safety of Life at Sea, 1974 (SOLAS-74) з поправками Міністерство інфраструктури України: веб-сайт
URL:<https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=https://mtu.gov.ua/files/%D0%86MO%20act%208%2007%2018.docx>.
2. Міжнародна конвенція по запобіганню забрудненню з суден 1973 року змінена Протоколом 1978, International Convention for the Prevention of Pollution from Ships, 1973, as modified by the Protocol of 1978 relating there to (MARPOL) з поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт.
URL:<https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=https://mtu.gov.ua/files/%D0%86MO%20act%208%2007%2018.docx>.
3. Міжнародна Конвенція про підготовку і дипломування моряків та несення вахти 1978 року (консолідований текст з манільськими поправками): українською та англійською мовами, 2012. 567 с
4. Міжнародний кодекс по управлінню безпечною експлуатацією суден та запобіганню забрудненню / International Management Code for the Safe Operation of Ships and for Pollution Prevention (International Safety Management (ISM) Code) (Резолюція А.741(18) 04.11.1993) з поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт.URL:
<https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=https://mtu.gov.ua/files/%D0%86MO%20act%208%2007%2018.docx>.
5. Міжнародний кодекс з охорони суден та портових засобів (Кодекс ОСПС) (ISPS Code): Міжнародна морська організація; Кодекс, Міжнародний документ, Форма типового документа від 12.12.2002 № 2.URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>
6. Міжнародний Кодекс з рятувальних засобів International Life-Saving Appliances (LSA) Code (MSC.48(66)) с поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт.URL:
<https://docs.google.com/viewer?embedded=true&url=https://mtu.gov.ua/files/%D0%86MO%20act%208%2007%2018.docx>.
7. Міжнародний кодекс по системах пожежної безпеки (International Code for Fire Safety Systems (FSS Code)) (MSC.98(73)) з поправками. Міністерство інфраструктури України: веб-сайт. URL:
<https://drive.google.com/file/d/17F5HNPpALJ2J7DaaXQgbgROdqmP3JKjE/view>.
8. Міжнародна конвенція про пошук і рятування на морі 1979 року: Конвенція,

Міжнародний документ від 27.04.1979 з поправками. Законодавство.com: веб-сайт.

URL: <https://xn--80aagahqwyibe8an.com/organizatsiya-morskamijnarodna/mijnarodna-konventsija-pro-poshuk-ryatuvannya-1979-22067.html>.

9. Колегаев М.А., Иванов Б.Н., Басанец Н.Г. Безопасность жизнедеятельности и выживание на море. учебное пособие. 2-е изд. Одесса: ОНМА, 2008. 354 с.
10. Басанец Н.Г. Руководство для офицера по охране судна (Ship Security officer). Одесса: - ОНМА, центр «Издатинформ», 2010 г.
11. Басанец Н.Г. Безопасность жизнедеятельности (практикум). – Одесса: - ОНМА, центр «Издатинформ», 2010 г.
12. Басанец Н.Г., Колегаев М. А., Ляшенко А.Б. Технические средства и организация противопожарной защиты судов. Учебное пособие, Одесса, 2011.
13. Безпека та охорона на морі: навчальний посібник / М. О. Колегаєв, Д. Г. Парменова, М. А. Мамкічев, Г. В. Ніколаєва, О. М. Розлуцький, Г. Г. Роман, А.П. Сваричевська, Д. Д. Осадчук. За редакцією професора М. О. Колегаєва.–Одеса: Національний університет «Одеська морська академія»; Фенікс.– 2020.– 590 с.
14. Терновський В. Б. Охоронні заходи на судні: навчальний посібник. Одеса: НУ ОМА, 2016. -96 с.
15. Яцин Г.С., Мостович А.А. Перша медична допомога у надзвичайних ситуаціях. Навчально-методичний посібник – Харків. Видавництво «Форт» 2008. – 171с.
16. Манойло О.Г. Допоможи собі сам. Посібник щодо практичних дій у надзвичайних ситуаціях та надання долікарської допомоги. Одеса, ОДАХ, 2009.- 52 с.

Додаткова

1. Закон України «Об охране труда».
2. Закон Украины «Про пожарную безопасность».
3. Положення про класифікацію, порядок розслідування та обліку аварійних морських випадків з суднами», затвердженого приказом Міністерства транспорту і зв'язку України 29 травня 2006р. №516 (ПРАМС -2006).
4. Конвенция о международной организации морской спутниковой связи. ИНМАРСАТ.
5. Типовой курс ИМО 1.14 Несчастные случаи – Первая помощь.
6. Типовой курс ИМО 1.15 Медицинский уход.
7. Типовой курс ИМО 1.19 Личное выживание.

10. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. <http://www.social.org.ua> - Офіційний сайт Фонду соціального страхування від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань України.
2. <http://www.iacis.ru>- Официальный сайт Межпарламентской Ассамблеи государств–участников Содружества Независимых Государств (МПА СНГ).
3. <http://base.safework.ru/iloenc-Энциклопедия> по охране и безопасности труда МОТ.
4. <http://base.safework.ru/safework> - Библиотека безопасного труда МОТ.
5. https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/43814/9789244547205_rus.pdf;jsessionid=A468CDA2013DF4AA85EA9B3F25D3C714?sequence=17 –
Международное руководство по судовой медицине, ВОЗ, издание 3.